

Akapapu'ia tō'ou ei mōtokā
kare e kai 'ava'ava'ia ana ki roto

Image courtesy of NZ Transport Agency

Te Whatu Ora
Health New Zealand

Te Kāwanatanga o Aotearoa
New Zealand Government

Akapapu'ia tō'ou ei mōtokā kare e kai 'ava'ava'ia ana ki roto

I te 'akatopa mai i te tamariki i te 'akaea'anga i te aua'i 'ava'ava a teta'i atu, kua riro mai ei ture, te kai 'ava'ava i roto i teta'i 'apinga 'aka'oro, me e tamariki teta'i tei raro ake i te 18 mata'iti i roto, mei te rā 28 o Noema i te mata'iti 2021.

Ka tupu te kino ki tā'au anau tamariki me kai 'ava'ava'ia i roto i te mōtokā, nō te mea:

- Ka akaea te tamariki i te rua o te ko'u aua'i ā te aronga kai 'ava'ava, ē kā riro tēia i te 'akatupu i tētai au maki, mei te au tu maki ūmaūma, te taringa pīrau, ē te potopoto a'o.
- Ko te au tamariki māpu e au taeake/ngutuare tangata/kopu-tangata tō rātou e kai 'ava'ava ana, tē kā riro katoa mai ei aronga kai 'ava'ava.

Te rua o te ko'u aua'i i roto i tō'ou mōtokā

- Ua atu ē ka akatuera'ia te au māramarama o te mōtokā, kāre te au poitini kātoatoa ē pou i te ngaro.
- Ua atu ē ka ngaro te aua'i ē te aunga o te 'ava'ava, kā roa te poitini i te vai ua anga.
- Kāre e rauka i te tamariki i roto i te mōtokā i te akaneke mamao ia rātou i te rua o te ko'u aua'i 'ava'ava.

Te au takainga māmā kia kore tō'ou mōtokā ē kī'ia ē te rua o te ko'u aua'i 'ava'ava

- Tuku'ia tetai ture – kāre ē tika'ia te kātoatoa i te kai 'ava'ava i roto i tō'ou mōtokā.
- Tāma'ia tā'au apinga vairanga re'u ē te tumutumu 'ava'ava.
- Akapae'ia te apinga tutungi 'ava'ava.
- Akakite'ia ki te tangata – tuku'ia tetai tuatua ārai i te kai 'ava'ava (Smokefree) ki runga i tō'ou māramarama mōtokā.
- Pati'ia ki tō'ou ngutuare ē te kopu-tangata, auraka e kai 'ava'ava i roto i tō'ou mōtokā, ei rāvenga no te turuturu i tō'ou anoano.

Kia riro koe ei ākara'anga meitaki nō te katoatoa, i te kore ē kai 'ava'ava i te au tuātau katoatoa mē ē tamariki tetai i reira. Ka riro teia i te tauturu kia kore rātou e riro mai, e aronga kai 'ava'ava.

Ko te rua o te ko'u aua'i 'ava'ava, koia oki, ko te aua'i i te ope o te 'ava'ava ē kā ra, ē pēra katoa te aua'i tā te tangata kai 'ava'ava ē pupu'i ra ki roto i te reva. Tei runga atu i te 200 te au tū poitini i roto i teia aua'i te ka riro ē, nā tētai pae o teia au poitini, e 'akatupu i te maki cancer.